

Gemersko-malohontské múzeum

Newsletter

WEB:

FACEBOOK:

INSTAGRAM:

MAREC 2025

DOČASNÉ EXPOZÍCIE

V moci noci

13.02.2025 - 30.04.2025

Výstava návštevníkom predstaví fascinujúcich nočných lovcov – druhy sov, ktoré hniezdia na Slovensku. Poskytuje tiež množstvo zaujímavých a často nečakaných informácií o ich živote, hniezdení, potrave či o typických znakoch jednotlivých druhov sov. V neposlednom rade výstava poukazuje na potrebu ochrany sov zo strany človeka, keďže práve on je svojou každodennou činnosťou jej najväčšou priamou či nepriamou hrozbou. Všetky sovy sú dnes chránenými druhmi v zmysle platnej legislatívy o ochrane prírody. Výstavu pripravilo Východoslovenské múzeum v Košiciach – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja v spolupráci s Ochranou dravcov na Slovensku. Realizácia výstavy bola podporená projektom Fondu na podporu umenia Monitoring horských druhov sov vo Voloľských vrchoch – od terénneho výskumu k muzeálnej výstave. Viac o výstave sa dozviete [TU](#).

Tajomstvá reštaurovania

23.01.2025 - 11.05.2025

Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote v spolupráci so Spojenou školou Samuela Mikovíniho v Banskej Štiavnici pripravilo výstavu a workshop reštaurovania papiera a knižnej väzby. Na výstave budú prezentované originálne historické knižné väzby a dokumenty, reštaurované pedagógmi a žiakmi študijného odboru konzervovanie a reštaurovanie so zameraním na papier, staré tlače a knižné väzby.

Srdečne Vás pozývame do priestorov nášho múzea a na sprievodné podujatia, ktoré sme k tejto výstave pripravili. Viac o nich sa dozviete na nasledujúcej strane.

Viac o výstave sa dozviete [TU](#).

SPRIEVODNÉ AKTIVITY K VÝSTAVÁM

Gemersko-malohontské múzeum
- kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Spoločná škola Emília Mikovínovej
Banská Štiavnica

Gémér-Kisbentlő Múzeum
- A Bessenherczbányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye
Mikovitsy Sámuel Emléktábla
Bessenherczbánya

Tajomstvá reštaurovania

Spríevodné podujatia k výstave
Kaligrafický workshop
Vstupné: 2€
Písanie pomocou kovového kaligrafického pierka a šitie knižného bloku
19.03.2025
pre školy 9:30 a 10:30,
pre verejnosť 16:00

Restaurálás rejtélyei

Kísérőrendezvények a kiállításához
Kaligrafia workshop
Belépő: 2€
A látogatók kipróbálhatják a könyvkötés és a kaligrafia művészetét
2025.03.19.
iskolákknak 9:30 és 10:30,
nagyközönségnek 16:00

Pre školy

Vstupné: 2€
Príbehy obalov
Hravé sprevádzanie výstavou
Návrh obálky knihy podľa rozprávky
12.03.2025, 9:30 a 10:30

Čarovné písmená

Netradičné sprevádzanie výstavou
Workshop kaligrafie, písanie knižných iniciál
27.03.2025, 9:30 a 10:30

Pre rodiny s deťmi

Počas otváracích hodín múzea
Vstupné: podľa aktuálneho cenníka
Znovuzrodené knihy
Recyklujme spolu! - prineste do múzea starú, použitú knihu a spolu z nej vyčarujeme novú
02.03.2025

Spomienkové listy

Vytvorte unikátne leporelo-fotoalbum!
22.03.2025

ÚČASŤ PRE ŠKOLY JE POTREBNÉ NAHLÁSIŤ VOPREDI ZMENOU PROGRAMU VYHRAZENÍM
KONTAKTNÁ OSOBA / ELÉRKEZŐSÉG:
Mgr. Domonik Hanula, hanula@gmmuseum.sk
Mgr. Klaudia Vránska Agócsová, vranska@gmmuseum.sk

Spríevodné podujatia k výstave Tajomstvá reštaurovania

PRE RODINY S DEŤMI

- 2.3.2025 **Znovuzrodené knihy**
- tvorivá nedeľa od 9:00 do 17:00 - recyklácia starej knižky
- 22.3.2025 **Spomienkové listy**
- tvorivá sobota od 9:00 o 17:00 - výroba leporelo fotoalbumu

PRE VEREJNOSŤ

- 19.3.2025 o 16:00 **WORKSHOP**
- vyskúšať si môžete písanie kovovým kaligrafickým pierkom a šitie knižného bloku

PRE ŠKOLY

- 19.3.2025, 9:30 a 10:30 **WORKSHOP**
- vyskúšať si môžete písanie kovovým kaligrafickým pierkom a šitie knižného bloku
- 12.3.2025 **Príbehy obalov**
- hravé sprevádzanie výstavou a návrh obalu knihy podľa rozprávky
- 27.3.2025 **Čarovné písmená**
- žiakov čaká hravý, netradičný lektorský výklad spojený s tvorivou aktivitou, písanie knižných iniciál

Jarné prázdniny v Gemersko-malohontskom múzeu

- 04.03.2025 - 10:00 až 14:00 - v našej dielni si môžete vyrobiť karnevalové masky inšpirované sovami
- 06.03.2025 - 10:00 až 14:00 - zahrajte si sovi kvíz, ak ho správne vylúštite, odmena Vás neminie :)

Gemersko-malohontské múzeum
- kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja

Gémér-Kisbentlő Múzeum
- A Bessenherczbányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye

MAMAAA, JA SA NUDIIM!

Tvorivé dielne pre deti počas jarnej prázdniny

04.03.2025 10:00-14:00 hod. / 1 óra

V našej dielni si môžete vyrobiť karnevalové masky inšpirované sovami

Alkotóműhelyünkben baglyos álarcokat készíthettek

ANYAAA, UNATKOZOOM!

Alkotóműhelyek gyerekeknek a tavaszi szünidő alatt

06.03.2025 10:00-14:00 hod. / 1 óra

Zahrajte si sovi kvíz, za odmenu si môžete vyrobiť darček s motívom sovy

Oldjátok meg baglyos kvízünket, a jutalom egy saját készítésű baglyos ajándék

VSTUPNÉ BELEPŐ: PODĽA CENNÍKA ARLISTA SZERINT

gmmuseum.sk

Pozor exkurzia **Za sovami do lesa**
s našou bioložkou RNDr. Monikou Gálffyovou

Gemersko-malohontské múzeum Vás v spolupráci so Správou CHKO Cerová vrchovina pozýva na vychádzku za sovami Kurineckej dubiny a okolia.
dňa 14. marca o 18:00 hodine

miesto stretnutia Stanovište 2 náučného chodníka Kurinecká dubina, GPS: 48°20'49.1"N 20°00'35.3"E / 48.346968, 20.009797
Prejdeme sa tajomnou nočnou Kurineckou dubinou a jej okolím, pokúsime sa zistiť, aké druhy sov tu žijú, porozprávame sa o spôsoboch výskumu sov, ďalších nočných lovcov a dubine. Primerane sa oblečte, obujte a doneste si čelovku alebo baterku.

MAREC - MESIAC KNÍH

Prezentácia jubilejného 20.ročníka Zborníka Gemersko-malohontského múzea

Zborník Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote GEMER-MALOHONT oslavuje svoje 20. „narodeniny“. Slávnostnú prezentáciu zborníka múzeum realizuje teda pri príležitosti 20.výročia vydávania Zborníka Gemersko-malohontského múzea GEMER-MALOHONT a rovnako pri príležitosti 20.výročia podujatia MAREC - MESIAC KNIHY. Pozvaným hosťom predstaví jednak najnovší, 20. ročník zborníka, ktorý vyšiel koncom roka 2024, a taktiež predchádzajúce ročníky tejto významnej odbornej publikácie. Podujatie sa uskutoční v priestoroch Gemersko-malohontského múzea dňa 25. marca 2025 o 14 .00 hodine a spríjemní ho zaujímavý kultúrny program. Dvadsať ročníkov Zborníka, vydaných v rokoch 2005-2024, obsahuje 329 publikovaných odborných štúdií, spolu na viac než 4 000 stranách! Na vzniku a vydaní 1.-20. ročníka Zborníka sa podieľalo 141 autorov, ktorými boli odborní pracovníci múzeí, a taktiež odborníci z iných vedeckých a vzdelávacích inštitúcií, v rámci svojej pracovnej alebo záujmovej činnosti, bez nároku na honorár. Na vydávaní Zborníka sa podstatnou mierou podieľali i jeho zostavovatelia, odborní redaktori a recenzenti.

Gemersko-malohontské múzeum - kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kishonti Múzeum - A Besztercebányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye

MAREC
MESIAC KNIHY
MÁRCIUS
A KÖNYV HÓNAPJA

25. MARCA 2025
O 14:00 HOD./ÓRÁKOR

Srdečne Vás pozývame
Tisztelettel meghívjuk

na prezentáciu jubilejného 20. ročníka
Zborníka Gemersko-malohontského múzea
a Gömör-Kishonti Múzeum
jubilejnými 20. évkönyvének bemutatójára

VO VÝSTAVNOM PRIESTORE GEMERSKO-MALOHONTSKÉHO MÚZEA
A GÖMÖR-KISHONTI MÚZEUM KIÁLLÍTÓTÉRMÉBEN

www.gmmuzeum.sk

KULT
MINOR

Gemersko-malohontské múzeum - kultúrna inštitúcia Banskobystrického samosprávneho kraja
Gömör-Kishonti Múzeum - A Besztercebányai Kerületi Önkormányzat Kulturális Intézménye

Tvorivá dielňa pre rodiny s deťmi
Alkotóműhely kisgyermekes családoknak

Znovuzrodené knihy
Recyklujeme spolu! - prineste do múzea starú, použitú knihu a spolu z nej vyčarujeme novú
02.03.2025

Újjászületett könyvek
Újrahasznosítás együtt!
- Hozzák el régi, használt könyveket és varázsoljunk belőle újat!

Spomienkové listy
Vytvorte unikátne leporelo-fotoalbum!
22.03.2025

Emléklapok
Leporello-fényképalbum készítése

Počas otváracích hodín múzea
A múzeum nyitvatartási ideje alatt

Vstupné podľa cenníka
Belépő az árlista szerint

gmmuzeum.sk

Mesiac knihy si pripomínáme od roku 1955. Podľa jednej verzie sa stal mesiacom knihy práve preto, lebo v tomto mesiaci sa narodil a zomrel Matej Hrebenda, významný buditeľ a ľudový spisovateľ, ktorý sa podieľal na šírení slovenskej knižnej kultúry. Tento významný slovenský národný buditeľ už od narodenia mal zrkovú chybu. Neskôr oslepol celkom. Žil v okolí Gemera a miloval knihy, avšak kvôli problémom so zrakom nemohol čítať. Preto chodil od domu k domu a prosil ľudí, aby mu čítali.

V tomto duchu sme v Gemersko-malohontskom múzeu naplánovali aj marcové víkendové tvorivé dielne. Naša ponuka na marec pre PRE RODINY S DEŤMI je nasledovná:

- 2.3.2025 Znovuzrodené knihy
- tvorivá nedeľa od 9:00 do 17:00 - recyklácia starej knižky
- 22.3.2025 Spomienkové listy
- tvorivá sobota od 9:00 o 17:00 - výroba leporelo fotoalbumu

Tešíme sa na Vašu návštevu!

AKTIVITY PRE ŠKOLY A VEREJNOSŤ:

ANIMAČNÝ PROGRAM

Virtuálna archeológia

Animačný program zameraný na spoznávanie života pravekého človeka v dobe kamennej, bronzovej a železnej. Žiaci sa oboznámia s významnými archeologickými nálezmi v Gemeri-Malohonte, ktoré sa nachádzajú v expozícii múzea a spoznajú osobnosť Ľudovíta Húvösyho (1858 - 1939), ktorý stál pri formovaní archeologického fondu múzea. V praktickej časti aktivity žiaci pracujú s edukačnými úlohami na virtuálnej báze.

Prostredníctvom rozšírenej reality žiakom priblížime zbierkový predmet „spoza skla“, môžu s ním virtuálne manipulovať a skúmať jeho vlastnosti. Aktivita je vhodná najmä pre žiakov 2. stupňa základných škôl, gymnázií a stredných škôl.

Viac o programe sa dozviete [TU](#).

STÁLA EXPOZÍCIA

Návrat do minulosti virtuálna realita

Zažite prehliadku stálej expozície múzea prostredníctvom moderných technológií zážitkového vzdelávania 21. storočia. Nasadením okuliarov pre virtuálnu realitu sa preniesiete v čase do výstavných priestorov múzea v roku 1913. Kapacita prehliadky je obmedzená, preto je potrebné účasť nahlásiť vopred. Viac o programe sa dozviete: [TU](#).

Hand made

1882
GM
MÚZEUM

Gemersko-malohontské
múzeum *Handmade*

MAREC 2025

NAŠE JEDINEČNÉ SUVENÍRY

RUČNE VYROBENÉ EGYPTSKÉ DIEVČA

Ručne pletené verzie nového maskota Gemersko-malohontského múzea, Egyptanky Tasheritnetiak. Menšia ako kľúčenka, väčšia ako bábika sú inšpirované múmiou egyptskej ženy, ktorá sa ako dar dostala do múzea roku 1910. Múmia patrí žene z 21-25. dynastie, čo predstavuje roky 1087 až 664 pred naším letopočtom. Pochovaná bola na pohrebisku Abúsír - Melek. Momentálne predstavuje najcennejší zbierkový predmet vystavený v našom múzeu.

Tashi

Kyjatické drevené koníky

KYJATICKÉ HRAČKY OD LADISLAVA HEDVIGIHO

Kyjatické hračky pochádzajú z obce Kyjatice nachádzajúcej sa v gemersko-malohontskom regióne v okrese Rimavská Sobota. Podobne ako nábytok sa hračky vyrábali z bukového dreva, na ktoré sa po morení za pomoci upraveného kružidla aplikoval rytý ornament. Najčastejšie motívy hračiek boli koníky, kohútiky a iné rôzne zvieratká, zmenšeniny nábytku a pracovného náradia.

Z DIELNE KOVÁČKY ANDREY KOSECOVEJ

Sériu bronzových replík originálnych predmetov vystavených v našej stálej expozícii. Prvým z nich je replika bronzového pozláteného korpusu Krista, ktorý bol nájdený v jaskynnom systéme Domica-Baradla. Ďalšie dva sú prívesky z doby bronzovej a to srdcovitý závesok a závesok typu Včelince. Pochádzajú z obdobia začiatku strednej doby bronzovej (1500 – 1450 p.n.l.).

Bronzový korpus Krista
bronzové prívesky

Keramické magnetky

Z DIELNE HRNČIARKY DANKY BAKŠOVEJ

Ručne vyrábané keramické magnetky s certifikátom regionálneho výrobu Gemersko-malohont. Prvá magnetka je inšpirovaná keramickou kachlicou s vyobrazením heraldického leva, druhá bola inšpirovaná originálnym novovekým krčahom na vodu, ktorý môžete vidieť aj v stálej expozícii nášho múzea.

REPLIKY ZBIERKOVÝCH PREDMETOV

Do zbierky jedinečných suvenírov pribudli nové keramické magnetky, ktoré sú replikami zbierkových predmetov Gemersko-malohontského múzea. Prvý z nich je mliečnik vyrobený Jánom Bockom zo Šivetíc /1920/. Druhou z nich je replika vzácneho zbierkového predmetu. Plastiku sv. Jakuba Staršieho objavili v roku 1880 pri kopaní základov domu v blízkosti benediktínskeho kláštora v Rimavských Janovciach. Opäť benediktínskeho kláštora v Rimavských Janovciach pravdepodobne niekedy v stredoveku vykonal náročnú púť do španielskeho Santiaga de Compostela. Ako spomienkový predmet si zo Santiaga priniesol kostennú figúrku sv. Jakuba Staršieho. Do zbierok múzea sa vzácny nález dostal až zhruba v polovici 20. storočia.

Keramické magnetky

János Fábry bol osobnosťou, ktorá svojou činnosťou a pôsobnosťou presiahla hranice regiónu. Bol kľúčovou osobou spoločenského diania mesta, zakladateľom Gemerského župného múzea. K jeho osobe sa viaže viacero

Pamätná izba Jánosa Fábryho 1830 - 1907

tematických oblastí. Práve preto sa múzeum rozhodlo vybudovať pamätnú izbu, ktorá dôstojným spôsobom prezentuje celoživotné dielo a aktivity tohto činného a všestranného profesora. Viac o expozícií [TU](#).

STÁLA VLASTIVEDNÁ EXPOZÍCIA

Expozícia prezentuje prírodné a kultúrne dedičstvo regiónu Gemer-Malohont. Vystavené sú predmety z oblasti paleontológie, geológie, zoológie, archeológie, histórie, etnografie a výtvarného umenia – napr. nálezy kostí mastodonta, tapíra či nosorožca z paleontologickej lokality Kostná dolina, pestrá kolekcia preparátov živočíchov, archeologické nálezy, zbierky dokumentujúce turecké vojny

a stavovské povstania, predmety cechovej výroby, historický a ľudový nábytok, odev, výrobky remeselníkov a umelecké diela zachytávajúce významné osobnosti a miesta regiónu Gemer-Malohont. Vzácnosťou je egyptská múmia a vajce najväčšieho nelietajúceho vtáka žijúceho na Madagaskare Vurona obrieho. Viac o expozícií [TU](#).

Vlastnícke záznamy významných osobností v knižných dokumentoch

Z množstva vlastníckych záznamov v starých tlačiach z knižnice múzea prezentujeme knihy s vlastníckymi záznamami regionálnych osobností: Ivana Daxnera, Olivera Gömöryho a Alexandra Medveckého. Jedným z najvýznamnejších knižných celkov je Daxnerova knižnica, ktorej pôvodným majiteľom bol Štefan Marko Daxner (1822-1892). Knižnicu následne zdedil jeho syn Ivan Daxner (1860-1935), kultúrny pracovník, publicista, bankový riaditeľ. Žiaľ, rok po smrti Ivana Daxnera bola knižnica zničená požiarom. Z knižnice sa zachoval len zlomok. Zachoval ich vnuk Ivana Daxnera Ján Bukva. Významnou je i knižnica šľachtica, právnika Olivera Gömöryho (1869-1920) zo Širkoviec. Ďalším zberateľom starých tlačí bol Alexander Medveczky (1851-1926), verejný notár v Rim. Sobote a inšpektor Malohontského evanjelického seniorátu augsburského vyznania, brat významnej spisovateľky Terézie Vansovej, rod. Medveczkej. Identifikuje ho odtlačok pečatidla: „Medveczky Sándor ajándéka 1906 jul“ (Dar Alexandra Medveczkého, júl, 1906). Knižný dar bol reakciou na výzvu Jánosa Fábryho (1830-1907), vtedajšieho riaditeľa Gemerského župného múzea k darovaniu písomností a starožitností do zbierky múzea. Výzva bola zverejnená v novinách Gömör-Kishont v roku 1906. Viac informácií [TU](#).

PREDMET MESIACA

Vlastnícke záznamy významných osobností
v knižných dokumentoch

MAREC 2025